СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

РІК XLV. Ч. 261. Джерзі Сити, Н. Дж., вівторок, 9-го листопаду 1937. VOL. XLV. No. 261. Jersey City, N. J., Tuesday, November 9, 1937.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

НЮ ЙОРК ГІДНО ВІДСВЯТКУВАВ ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

НЮ ЙОРК. — При битком набитій салі Українського Народнього Дому, при 6-тій вулиці в Ню Йорку, відбувся минулої неділі святочний концерт в честь 19-тої річниці Листопадового Зриву. Голова Центрального Комітету, якого заходом відбуто цей концерт, Михайло Пізнак, відкрив свято і сказав, що цього року комітет рішив дати щось нове в програмі і притягнути до виконання програми головно молодь. Потім виступив нюйорський Молодечий Хор, зложений з кількадесятьох хористів, убраних в українські строї. Цей хор під проводом молодого, тут родженого, диригента Степана Марусевича відспівав прекрасно кілька пісень. Ці молоді хористи співали чудово, з чуттям і гарним виконанням. Диригент також вкладав цілу свою душу у виконання. Публика нагороджувала їх рясними оплесками. Панна Оля Каришин і пані М. Скоцко, при акомпаніяменті панни Ґук, виконали поправно дует з кількох народніх пісень. По них пописувався хоровий ансамбль під проводом М. Скоробогача, що впродовж короткого свого існування підбив уже собі серця нюйорчан.

Святочну промову виголосив д-р Л. Мишуга. Він сказав, що свята ми святкуємо на те, щоб з них чогось навчитись. А навчимося ми чогось тоді, коли на наші визвольні змагання будемо глядіти не тільки так, як глядимо на прибраних у гарні недільні строї гуцулів, себто не тільки на блискучі моменти цих змагань, але коли будемо на них дивитися як на гуцулів у буддні, прибитих нуждою, розточуваних морально і фізично; себто коли будемо дивитися на наші визвольні змагання критично й реалістично. До громадянських справ, говорив бесідник, ми не повинні відноситись „помірковано", себто ні зимно ні гаряче, бо вже Христос сказав, — ті то слова повторяв часто Франко — що „тому, що ти ні зимний ні гарячий, я виплюю тебе".

В другій частині виступав знову з великим успіхом Молодечий Хор, по чім була промова англійською мовою адв. В. Цільника. Бесідник провів влучно паралелю між американським святом незалежности, „Форт оф Джулай", з Листопадовим Святом. Потім було кончерто на скрипку і фортепян, яке виконали з великим мистецьким смаком пані Е. Ревюк (скрипка) і пані О. Ляхович (фортепян). Концерт закінчено національним гимном.

ТЯЖКІ АВТОМОБІЛЬНІ ВИПАДКИ.

НЮ ЙОРК (Ню Йорк). — Останньої неділі по цілій Америці трапилося багато нещасливих автомобільних випадків, у яких втратили життя кількадесять осіб. Біля Райнебек, Н. Й., у колізії авта з троком, згинули шість осіб; біля Ідайна, Мізурі, авто, в якім їхали шість осіб, у більшості молодь у віці від 10 до 20 літ, поховзнулось і впало під поїзд. Всі згинули. Також в Едерсвил, Джорджія, авто, в якім їхала родина, що складалася з шістьох осіб, впала під поїзд і всі згинули на місці. Було також багато випадків по інших стейтах.

ГОРИТЬ „НЕБО" ФАДЕРА ДІВАЙНА.

КІНҐСТОН, Н. Й. — Фадер Дівайн, ніґерський проповідник, що створив релігійну секту, в якій його вважають „богом", не має щастя зо своїм „небом"; отсе згоріло друге його „небо", у формі 8-кімнатного будинку, який він побудував для своїх кількох вибраних „ангелів". Ці „ангели" не хотіли ратувати свого „неба" й інших не впускали. Навіть пожарники мусіли силою пробиватися, щоб дістатись до вогню. „Ангели" приговорювали: „Хай горить, фадер Дівайн збудує друге".

ЗА ДОЛЮ СТАРШИХ РОБІТНИКІВ.

БРИДЖПОРТ, КОНН. — Секретарка праці, пані Перкінс, виголосила перед недільним зібранням промову, в якій сказала, що в нинішних часах старші робітники, що мають біля 50 літ, або більше, знаходять великі трудноці в здобутті праці. Їх навіть не хочуть приймати в Доблю Пі Ей, у якій пересічний вік є 47. А чейже, говорила пані Перкінс, люди в тім віці звичайно мають найбільше родинних обовязків. Вона говорила, що в тій справі муситься щось зробити.

ВЖЕ І В НЮ ЙОРКУ Є САБОТАЖІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Нюйорський посадник Ля Ґвардія заявив, що виборчі комісії, які обчисляють голоси, кинені на урядників міських дільниць, щось маніпулюють з тими голосами, а в деяких випадках навіть слідні проби шахрайства й саботажу. Посадник загрозив, що коли в найкоротшому часі не покінчать обчислень, то він пішле до роботи поліцію і покарає саботажників.

ҐЕЙҐ ВИЗИВАЄ РЕПУБЛИКАНЦІВ.

Френк Ґейґ, посадник міста Джерзі Сити, що є демократичним „босом" стейту, оголосив, що він хоче, щоби були переконтрольовані наново голоси, віддані при останніх виборах, у повіті Годсон, щоб уже раз виказати републиканцям, що в Годсонщині нема „шахрайств і перекупства".

МАСАРИК І ЙОГО КРАВЕЦЬ.

Коли проф. Масарика, якому тепер віддає останню честь увесь культурний світ, вибрали президентом ЧСР, до його канцелярії зачали напливати з ріжних сторів оферти фірм, що бажали стати доставцями президента і його дому. Особливо старалися про це краєві й закордонні кравці. Масарик усі ці оферти відкинув, а одної днини пішов на передмістя до малого кравецького варстату. — „Пізнаєте мене?" — запитався вбогого кравця. — „Я вбирався у вас, коли ще був бідним студентом. Ви давали мені тоді убрання на кредит. Залишуся вашим клієнтом і набудуче".

ЦІКАВИЙ ВИПАДОК.

До чого докотилась аґітація за латинський обряд, подаємо факт. До польського священика Патшика в Мединичах приніс недавно один із збаламучених наших шляхтичів з села Криниці (Дрогобиччина), до речі греко-католик, свою дитину до хресту. По охрещенні батько зачав упоминатися заплати 3 злотих — мовляв, йому казали, що за кожну гр.-кат. дитину польський священик доплачує 3 злоті. Цей, не позбавлений гумору, а водночас прикрий для нас випадок докладно характеризує, якими шляхами йде боротьба за „стан посяданя" та чому статистика виказує такий великий приріст римокатоликів у Галичині.

НАПАД ЗАМАСКОВАНИХ БАНДИТІВ НА ПРИХОДСТВО.

В селі Рокітниця, пов. Ярослав, пять замаскованих бандитів, озброєних у револьвери, впали в ночі на приходство, стероризували нічних дозорців, звязали їх і заграбили в пароха 450 зл. готівкою, ровер і дубельтівку. По цім грабіжі замасковані бандити пішли до мешкання сотрудника, де також хотіли грабити. Сотрудник, до якого напасники стріляли, відповів стрілами. Бандити втекли.

НАПАД НА КУПЦЯ.

На купця з Богородчан Маркуса Гаймана, що їхав з Солотвин до Богородчан, напали три замасковані напасники й заграбили від нього 1,000 зл. По грабіжі бандити побили купця й утекли.

ІМЕНУВАННЯ ПРОФЕСОРА Д-РА МИРОНА КОРДУБИ.

На внесення міністра освіти президент Польщі іменував між іншим д-ра Мирона Кордубу звичайним професором історії України в університеті Юзефа Пілсудского у Варшаві.

УПРАВИТЕЛЬ ПОЧТИ ВИГУКУЄ — „ГАЙДАМАКИ, МАРШ"...

На лаві обвинувачених перед окружним судом у Стрию, як апеляційним судом, засіли: о. Олександер Ілевич, греко-кат. парох Спаса, його жінка Марія, донька Олена Желехівська та зять С. Желехівський, громадський секретар у Спасі. Їх тягнуть до відповідальности за зневагу урядовця Ґуґона Карста, управителя почтової аґенції, підчас його урядових чинностей. Обвинувачені заперечели вину й заявили, що цілу подію викликав якраз Карст своєю нетактовною поведінкою у відношенні до обвинувачених, як сторін у будинку почтової аґенції. Карст викрикував під адресою обвинувачених: „Гайдамаки, безсоромний, марш" і інші епітети. З актів виявилося, що Карста вже раз засудили за тяжку зневагу обвинувачених Желехівських. Городський суд у Рожнятові, що розглядав справу в першій інстанції, не дав віри зізнанням Карста й прийняв, що подію викликав Карст своєю поведінкою та звільнив усіх обвинувачених від вини й кари. Окружний суд у Стрию затвердив присуд першої інстанції.

НАДУЖИТТЯ В КУХНІ „БРАТНЕЙ ПОМОЦИ" ЛЬВІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ.

В управі кухні „Братней Помоци" львівського університету викрили фінансові надужиття у висоті коло 5,000 зл. Крім того ревізійна комісія ствердила, що видали з каси безправно коло 1,000 зл. Університетські власті потягнули до відповідальности голову управи кухні, студента Роберта Петерака, та члена харчевої комісії, студента Роберта Штекера. Тепер університетські власті зладили карний донос до судових властей. Цим доносом вони обвинувачують Штекера, що в часі від 18. червня до 15. серпня спроневірив 5,283 зл. 11 гр.

ВЯЗЕНЬ БЕРЕЗИ МАЄ НАМІР СКАРЖИТИ ДЕРЖАВНИЙ СКАРБ.

Краківські часописи повідомляють, що між групою краківських оборонців ведуться тепер наради над тим, як внести цивільну скаргу проти державного скарбу іменем одного бувшого вязня Берези. Цей вязень каже, що побут у таборі відокремлення спричинив у нього постійне ушкодження здоровля. На доказ цього він залучає лікарське свідоцтво. Якщо суд візьме під увагу цю скаргу, відбудеться ревеляційний процес, що з огляду на тло й евентуальну доказову частину викликує величезне зацікавлення.

42 ДІЯЧІ „СТРОННІЦТВА ЛЮДОВОГО" У ВЯЗНИЦІ.

Польська преса повідомляє: Слідчі власті звільнили на волю більшість арештованих селян у звязку з останніми подіями в Галичині. В арешті перебувають іще 42 діячі „Стронніцтва Людового". До Тарнова приїздив прокуратор з Варшави.

НА ПОЛІССІ ЗГОРІЛИ 34 ГОСПОДАРСТВА.

В селі Яблінка, коло Поліського Косова, вибухла пожежа. Згоріли 34 господарства разом зо збіжжям та інвентарем. Підчас рятування інвентаря згоріла 76-літня Евросина Баран, а тяжко попікся Теодор Баран, літ 80. Вогонь спричинив 7-літній хлопець Олекса Зибайло, який у неприсутності родичів переносив у ганчірці вогонь на поле, щоб розпалити вогнище. Втрата є коло 80 тисяч зл.

ЧАСОПИС ЗЛОДІЇВ.

У Варшаві підчас трусу в одному захисті викрили відбиті на машині через кальку числа часопису „Наше Жице". Виявилося, що „Наше Жице" — часопис злодіїв і всякого роду проступників. У ньому були статті з ділянки столярства, шлюсарства і мешканевого будівництва, дальше фахові поради для вломників, касових злодіїв і злодіїв взагалі. Були також описи цікавіших злочинів, вломів і крадіжів з закордону. Окремий відділ творили правні поради для злодіїв, що ставали перед судом, а також „цікаві речі", це є куріози з кримінального світу. В листуванні редакція давала відповіді на питання, чи поодинокі злодійські фахи приносять користь.

ЦІКАВА ПАМЯТКА.

Далеко за містом Міляно, в дільниці Сан Сіро, вже на полі, стоїть старовинна хатина. Довкола обросла високими травами, де-не-де видні сліди старовинного стінопису, чотири гостролукові вікна, велика ґотицького стилю брама. Ця хатина називається „Кашіна Боля". Походить із XV. століття, з часів панування у Міляні вих. Для мілянців іще й тим лі будови видно, що сягає тих давніх часів. Ця хатина була призначена для мисливих. Для міцянців іще й тим дорога вона, що виїздив туди на літо великий Леонардо да Вінчі, у роках, коли малював великий твір „Останню Вечерю". Останніми днями вичитуємо в мілянській пресі заклик, щоб цю хатину відреставрувати й зберегти як цінну памятку.

ІДУТЬ НА ОБЗОРИНИ...

„Дзєннік Познаньскі" пише: „Перед тижнем з Познаня виїхала делеґація великопольського ремесла на обізд східніх воєвідств, щоб провірити там поселенчі можливості для велико-польських ремісників. Делеґація поїхала на схід шляхом на Люблин, Волинь — Рівне („Тарґі Волиньске"), перепроваджуючи там численні конференції з ремісницькими колами. Тепер познанська делеґація перебуває у Волині, де подібні конференції виказали великі осадницькі можливості для великопольських ремісників. Безсумнівно, цей великий „рейд" на схід керманичів нашого ремісницького руху дасть багатий вислід у змислі затіснення звязків між Познанщиною й східними кресами. Познанську делеґацію всюди витали дуже прихильно".

ДВАЦЯТЬЛІТТЯ ЧЕРВОНОГО ТЕРОРУ І ПОНЕВОЛЕННЯ НАРОДІВ

МОСКВА. — Совети святкували 20-літню річницю большевицької революції. Як звичайно буває в Советах у таких випадках, улаштовано величезну параду, на яку стягнено величезні маси війська, артилерії, піхоти і кінноти, як теж багато повозів. Все те, разом із стягненими на свято представниками ріжних національностей, що їх підбили Совети, парадувало перед Сталіном, що стояв над гробом Леніна. Приґравала банда з 1,000 музикантів.

Найбільше оплескували найгірших катів.

Американський кореспондент, що приглядався до цієї паради, подає, що парадуючі найбільше оплескували Сталіна, а по нім чекіста Єжова, що то переводить тепер кріваву чистку.

Розстріли продовжуються.

Американський кореспондент стверджує далі, що в тім самім часі, коли Совети святкували 20-ліття своєї перемоги і того „щастя", яке вони принесли народам, у ріжних місцях розстрілюють далі нові жертви. Досі, пише він, знаємо, що в останній чистці розстріляли за три останні місяці 560 осіб за саботаж і 577 за шпигунство. Та це, подає кореспондент, тільки ті жертви, про які подає совєтська преса.

КОМІНТЕРН ВІДЗИВАЄТЬСЯ.

МОСКВА. — Комуністичний Інтернаціонал видав відозву до „всіх робітників світу". Взиває їх стати по стороні Советів і соціялізму та йти до боротьби — з фашизмом.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА ВІРИТЬ У СВОЮ СИЛУ.

ПРАГА. — Чи дійсно Чехословаччина залякана плянами Німеччини, щоб на неї напасти і її розібрати? Чи дійсно Гітлер хоче такого нападу? На отсі питання намагається відповісти американський журналіст Отто Толішос, кореспондент часопису „Ди Ню Йорк Таймс". Він каже, що коли читати німецьку пресу, то можна набрати такого переконання, що Німеччина хоче піти на Чехословаччину. Але на ділі так не є. Преса сіє тільки пострах, бо Гітлер не відважився на такий похід, знаючи, що тоді станулиб проти Німеччини великі сили і повторилосяб те, що сталося в 1914 році.

Протинімецький мур.

З розмови з найвизначнішими чеськими державними мужами Толішос пізнав, що вони добре визнаються в тім, що Чехословаччина є далі тим, чим була, себто муром, який спиняє німецький наступ на схід. Вони певні, що Чехословаччина вже тепер настільки сильна, що такий наступ здержить, якщоб Німеччина рішилася дійсно наступати.

СВЯТКУВАЛИ РАЗОМ З ЧЕРВОНИМИ В СОВЄТАХ.

МАДРИД. — Червоний еспанський уряд святкував річницю облоги Мадриду, злучивши своє свято зо святкуванням 20-ліття совєтської революції. Всюди на вулицях видніли совєтські прапори.

НЕМА ТО, ЯК У ПОЛІТИЦІ.

РИМ. — Совєтський амбасадор влаштував з нагоди 20-ліття совєтської перемоги пишний бенкет. Цікаве, що між тими, що добре попивали і заїдали та забавлялись, були теж представники тих держав, котрі щойно заключили союз для нищення комунізму. Були це представники Японії, Німеччини й Італії.

ПЕВНИЙ ПЕРЕМОГИ.

НАНКІНҐ. — Ченґ Кай Шек, головний командант китайської армії, каже, що Китаєві не поможуть ніякі чужинецькі інтервенції, бо великі держави поза заявами не хочуть рішитися на щось дійсно рішуче. Китай, каже він, мусить числити виключно на свої власні сили. Остаточна перемога, каже цей командант, буде по стороні Китаю.

ВИНДЗОР ПРИБУДЕ ДО АМЕРИКИ В ЛЮТІМ.

ПАРИЖ. — Князь Виндзор, відмовившись їхати до Злучених Держав, остався тепер „без заняття". Кажуть, що дістав запрошення на відвідини скандинавських країв і Советів. Але не їде туди, бо там тепер... не добра погода. Подорожі до Америки не зрікається. Кажуть, що вибереться до Злучених Держав десь у лютім.

РЕВІЗІЯ У ЖИДІВ.

БУДАПЕШТ. — В Угорщині зростає протижидівський рух. Жиди не почувають себе ніде безпечними. В самій столиці зачали переводити ночами ревізії у жидівських домах, причому арештували вже 29 осіб, що не могли виказатись відповідними паперами, звідки вони походять і що роблять. Ревізії й арешти продовжуються.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

БОРОТЬБА ЗА ПОВНУ ПРАВДУ

На книжковій виставі, що відбувається два тижні в Рокефелерівськім Центрі в Ню Йорку, заходами „Ню Йорк Таймсу" і книжкових накладців, влаштовують між іншим літературні вечорі, на котрих преріжні автори порушують живим словом преріжні літературні і суспільні питання. Перший вечір вистави присвячений був темі: „Американці вдома й поза домом", а говорилося на ньому про ґазетярські кореспонденції. Виступали на цьому вечорі немовби три ґенерації, три ґрупи, ґазетних заґраничних репортерів. З них найцікавіша була наймолодша ґрупа, що обсервувала й описувала великі світові події, що нам усім стоять у памяті.

З цеї ґрупи замітні уваги сказав ґазетяр Юджін Лайонс, довголітній кореспондент американських ґазет у Росії, котрий поїхав туди як переконаний комуніст, але, пізнавши добре комуністичний уряд, вилікувався з комунізму. В своїй промові порушив він між іншим питання здушування ґазетних донесень диктаторськими урядами, а як найґрубший приклад такого душення фактів він подав здушення большевицьким урядом фактів з голоду в советській Росії у 1932-гім і 1933-тім році.

Промова Лайонса замітна тим, що він не лише розкрив факт закриття фактів советським урядом, але й порушив питання, що на такі закриття робити. Оповідав він, що всі кореспонденти заграничних ґазет, що тоді були в Росії, знали, що большевицький уряд заборонив був їм тоді виїжджати в Україну й над Волгу. Кожна думаюча людина могла знати, що коли видано таку заборону, то в тій околиці певно діється щось негарне, що уряд хотів закрити перед широким світом. Обовязком кожного чесного кореспондента було старатися туди поїхати й поглянути, що там діється. Одначе таких кореспондентів знайшлося лише кілька. Решта воліла сповняти по рабськи волю советського уряду й закривати великі, а преважні події голоду. Щоб закрити зраду свого обовязку, ці ґазетярі, коли на світ таки дісталися вістки про голод, переслали до своїх ґазет урядові заперечення донесень про голод, подані советським урядом. У цей спосіб московському урядові вдалося закрити перед світом факт, що в советській Росії, головно над Волгою і в Україні, вмерли з голоду 4 міліони людей.

Подаючи цей приклад, Юджін Лайонс винував у першій мірі советський уряд. Та не один він винуватий. Винуваті були теж кореспонденти, що занедбали свої обовязки супроти своїх ґазет та їх читачів. Одначе не винуваті тут навіть самі кореспонденти, бо кореспонденти не ставилися гостро до большевицького уряду тому, що знали, що їх не піддержують редактори ґазет, а редактори ґазет не побивалися за свободу руху своїх кореспондентів, бо редакторів у їх боротьрі за повне розкриття правди не піддержують читачі ґазет. Якби читачі ґазет піддержували ґазету в її зусиллях за повну, незакриту правду, тоді редактори ґазет напиралиб на своїх кореспондентів, а кореспонденти добивалисяб свободи розсліду від урядів, хочби навіть диктаторських, і тоді читачі мали би повні донесення правди. Читачі, що байдужі до повного донесення правди в Америці, не можуть жалуватися, що ґазети закривають правду за їх рідний край.

НЕ РЕВОЛЮЦІЯ, А ОКУПАЦІЯ

7 листопаду минуло 20 років панування большевицької партії в Росії. Советська пропаґанда, особливо за межами большевицької держави, намагається ще й досі доказувати, що неросійські народи „добровільно прилучилися до братньої Росії". Але, в звязку з двацятими роковинами „Великого Жовтня", в советській пресі денеде таки зустрічаються, поряд з усякою офіційною половою, також правдиві зерна. Це — спомини большевицьких учасників боротьби в Україні 1917—18 року.

У „Вістях" з 16. жовтня 1937 р. знаходимо опис подій у місті Катеринославі над Дніпром підчас революції. Катеринослав — велике промислове місто, що виросло на давніх вільностях війська запорозького. В цім місті оселилося багато зайд із Московщини. Вони були завзятими противниками українського руху. В осени 1917 року більшість у катеринославській робітничій раді здобули комуністи. Після захоплення влади большевиками в Росії большевицькі прихильники заворушилися також в Україні. Тимчасом Українська Центральна рада проголосила своїм третім універсалом 20. листопаду 1918 р. Українську Народню Республику. В Катеринославі була утворена з партій, ворожих до большевизму, ґуберніяльна революційна Рада, що підлягала українському урядові в Києві. В Катеринославі були також українізовані частини війська; найліпша між ними — гайдамацький полк. Автор споминів у „Вістях" зазначує:

„Було цілком ясно, що без зброї питаня про те, кому належиться влада в місті, не вирішиться". Щоб повалити українську владу в Катеринославі, катеринославські большевики післали делеґатів до Москви, які й привезли девять вагонів зброї, 30 скорострілів і т. п. Війну проти українців почали самі большевицькі відділи міста Катеринослава.

Вони підступом захопили опанцирований автомобіль, що належав українському гайдамацькому полкові. Тому, що большевики відмовилися віддати це авто українському полкові, українці вирішили взяти своє майно у большевиків силою. На вулицях Катеринослава почалася війна. Хоч большевиків було більше, однак українські гайдамаки мали в своїх руках почту і атакували ті місця, де позасідали відділи „червоної ґвардії". На поміч катеринославським большевикам прийшли загони червоної ґвардії з Москви. Це вирішило перемогу большевиків у Катеринославі.

Отже — **зброя і людська сила** проходила в Україну з Москви. Сили самих большевиків в Україні були замалі, щоб захопити владу над українським народом.

В кожнім українським місті повторювалися тісамі події, що в Катеринославі. Напр., у жовтні 1917 року підчас боротьби українських частин з відділами місцевої большевицької червоної ґвардії проти українців билися большевицькі російські полки, прислані з Петербурга.

Захопивши Харків, Катеринослав і Полтаву, московські большевики зосередили всі свої сили проти столиці України — Києва. Хоч наслідком світової війни в українським народі панувала загальна втома, то Центральна Рада мала деякі сили для успішньої боротьби проти місцевих большевиків. Але проти тих сил, що сунули з Московщини в Україну по хліб, українське військо не встояло. Не внутрішній большевизм, а **чужа інтервенція** знищила владу Української Народньої Республики. Тому то спомини большевицьких діячів про те, як вони взяли за чуба українців року 1917—18, досить необережні. Вони можуть викликати між поневоленими масами України небажані для окупантів настрої.

Д. М.

ДРАЧА СЕРЕД АМЕРИКАНСЬКИХ РОБІТНИЧИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ

Від року тягнеться серед американських робітничих орґанізацій драча, яка в загальному дуже зле відбивається на робітничім русі, а в дальшому бігу і на матеріяльнім становищі американського робітника. По одному боці стоїть Американська Федерація Праці (АФП) з президентом Ґріном на чолі, а по другому Комітет Промислової Орґанізації (КПО) (який гуртує в собі кількадесять юній, що відступили від АФП), з президентом Джаном Луісом на чолі.

Основною причиною, що вбила клин між ті дві ґрупи, була ріжниця в орґанізуванні робітників. АФП стояла на становищі, що американські робітники повинні гуртуватися на засаді свого звання і заняття, себто столярі у свою юнію, шевці у свою, кравці, малярі, мулярі, ковалі, пекарі, вуглекопи — у свою. В границях тих станових орґанізацій робітники можуть добиватися кращих умовин праці і кращих заробітків. Остаточною зброєю в їх боротьбі за більшу участь у загальних економічних зисках нації є, як звичайно, страйк.

Будучи зорґанізованими у свої станові орґанізації, робітники могтимуть краще визнаватися в положенні їх власного фаху в загально-економічній системі краю; як також могтимуть ставити справедливіші домагання супроти власників капіталу в справі винагороди за працю своїх членів. Вразі потреби ця станова орґанізація виходилаб також на страйк і той страйк, якщоб юнія була сильна, міг би паралїжувати цілу фабрику, хочби робітники іншого фаху оставались далі на праці. Бо продукція нинішньої модерної фабрики є так поставлена, що даний продукт мусить переходити по черзі ріжні фази. Коли в якому місці цей перехід затриманий, то спинюється праця цілої фабрики. В цьому містиласяб найсильніша зброя цього роду робітничої орґанізації.

Комітет Промислової Орґанізації станув на іншому становищі. Він думає, що боротьба за кращі умовини робітників буде успішніша тоді, коли робітничі орґанізації будуть творитись не за фахами, а за промислами. Себто, робітники, скажім, якоїсь фабрики меблів, у якій є і столярі і токарі і малярі і ковалі і рисівники —всі будуть обєднані в одну орґанізацію. Подібно копальні, в яких також є заняті робідники ріжних фахів, мають бути обєднані в одну робітничу орґанізацію. Те саме зо сталевими фабриками.

Нема сумніву, що обі ці ґрупи у своїм розумованні мають велику частину слушности. Бо колиб котрась з них мала цілу слушність, а друга ні трошки, то та перша давно вже була би перемогла ту другу, чи навпаки.

Розглядаючи цю справу безсторонньо, можна сказати, що перший спосіб орґанізування робітників, себто за засадою занять, дає американському робітникові нагоду добиватися справедливішої економічної нагороди, а заразом дає проводові своєї орґанізації можливість краще наглядати над фаховою освітою своїх членів. Член фахової юнії буде далеко гостріше контрольований щодо його знання й справности, ніж член індустріяльної юнії. А через те він буде змушений підносити рівень своєї справности і в дальшім бігу поставить на належній висоті свій фах у загально-економічній системі, та вкінці зможе для свого фаху вибороти й належну нагороду. Тому перша метода орґанізації, яку можна назвати горизонтальною, загально кажучи, скріпляє економічне положення робітника шляхом його фахової справности.

Зате друга метода, себто метода орґанізації за промислом, дає робітникові можливість скріпити своє положення політично. Столяр, токар, чи різьбар у якійсь фабриці меблів може діставати справедливу нагороду і з тої нагоди бути задоволеним. Але тому, що маляр не дістає справедливої заплати, то перший мусить також покидати свою роботу й іти помагати маляреві добиватися кращої платні. Колиж по кількох тижнях страйку вони всі разом виграють битву, то маляр у нагороду дістане більшу платню; але більшої платні не дістане столяр, токар чи різьбар, бо їх платня вже перед страйком була справедлива.

Така загальна солідарність дає кожному окремому фахові, столярству, токарству, різьбарству, чи малярству, почуття забезпеки. Але заразом та солідарність набирає чуттєвого змісту, а далі й політичного; бо столяр, токар чи різьбар уже не думає тільки про свою заробітню платню, але також мусить думати про те, чи маляр добре заробляє. Як бачимо, орґанізація робітників на засаді промислу переносить точку тяжкости боротьби робітників за кращі умовини з ділянки чисто економічної в політичну площину. Юнії КПО це політичні вогнища, потворені горизонтально, які можуть вигрівати в собі зародки революції. Тому не даром до них підсувається большевицька гидра, що хоче використати їх для своїх комуністичних цілей.

Останні дні приносять відрадні вістки, що між тими обома ґрупами розпочалися переговори, щоб їх поєднати. Обидві сторони склонні піти на уступки. Американська Федерація Праці годиться, щоб деякі галузі промислу орґанізувати на засаді КПО. А представники КПЮ схиляються до погляду, що деякі галузі промислу кращеб орґанізувати на засаді фаху.

Якби між тими двома ґрупами прийшло до порозуміння, то американському робітникові це принеслоб величезні користи. Бо американський робітник мусить памятати, що найбільшою перешкодою на шляху до його високого рівня життя вже не є так дуже домашні капіталісти, тільки певні люди з „інтернаціональними поглядами", які знаходяться в ріжних суспільних сферах, а які бояться підносити рівень життя американського робітника занадто високо тому, щоб через те не відгородити його від решти світового робітництва та не зробити його заздрісним на свій національний добробут, гордим на свою націю, та загалом націоналістичним.

Ці струї працюють скрито з великим завзяттям, щоб загородити робітникові шлях до кращого життя: уверху вони виступають проти вкорочення годин праці й підвишки платень, мотивуючи це шкодою, що може повстати в експорті; а внизу вони розбивають американський орґанізований робітничий рух, щоб не допустити до його скріплення й здобуття американському робітництву вищого життєвого щабля.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

О. С., Лакавана, Н. Й. — Подайте відозву в такій формі, щоб це була збірка на допомогу громаді, а тоді буде можна її помістити.

Ансонія, Конн. — До збірки, проголошеної в ч. 257, додати: Петро Капелюх $1.

Запитуючий про іміґраційні закони. — Пишіть у повнім довірю на таку адресу: „Flis", 222 Fourth Avenue, New York, N. Y.

ЧИ ВИ ЧИТАЛИ
НАПЕРЕДОДНІ
ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ
В ДВОХ ТОМАХ
Написав
Остап П. Білозерський.
ЦІНА $1.00.
в Книгарні „Свободи"
"SVOBODA,"
81-83 Grand Street,
або P. O. Box 346,
Jersey City, N. J.

А. Ах.

ҐРАФ БРАДО

(Оповідання).

(5)

— Там, краєм лісу іде наш олень. Як будемо тут тихо стояти, перейде попри нас. Найліпше буде стріляти тоді, коли буде минати отсю смереку, з котрої злуплено кусник кори. Як бачите оленя і ту смереку, кивніть головою.

Мисливий кивнув. Дріжачою рукою виймив з торби два патрони. Стрілець вхопив його за руку і наставив до нього палець другої руки. Таким знаком сказав йому, щоби в рушницю всунув лиш один набій, бо йому лиш раз вільно стріляти. Колиж мисливий цього знаку не зрозумів, чи не хотів зрозуміти, і всував другий набій, стрілець вихопив його йому з руки. Мисливий сердито глянув на нього.

Ще мала хвилинка вижидання і олень, поволі ступаючи, скубучи траву по дорозі, зайшов аж до смереки без кусника кори. Брада, що вже добру хвилю стояв з рушницею, зверненою в те місце, випалив.

— Другим разом пан ґраф нехай цілої бороди не держать на прикладі. Також не треба так витріщувати очей, а...

— Лежить? — перебив мисливий.

— Втік здоровісінький,—відповів стрілець. — Куля сидить в сусіднім дереві. Ходім до хати. На ґемзу підемо аж завтра.

Пішли. По дорозі ввесь час мисливий нарікав на свій пех. Казав, що йому ще в життю на жаднім полюванню таке не траплялося. На пех нема ради!

— Пане ґрафе! — промовив стрілець, котрий вже більше як дві години іщов перед мисливим мовчки, неначе який німак. — Чи не бажав хто щастя тоді, коли пан ґраф виходили на полювання?

— А чомуж би ні? Кельнерка, господиня і господар заїзду.

— На маєш!

— Вам це не подобається?

— Кожний, і найліпший стрілець хибить, мусить хибити, мусить мати пеха, мусить до хати прийти без добичі, як йому хто побажає щастя. Також зле кінчиться полювання, як мисливому дорогу перебіжить чорний кіт, або першою особою, яку стрітить, є стара баба.

— Хібаж я всього того не знаю? — сказав мисливий з виразом обурення на лиці. — Я не був би старий мисливий, як би не знав цього!

— Ей, пане ґрафе! Мене кортить розказати людям про той страшний рев у лісі, коли ми лежали в колибі...

— Тсс! Ані слова! Ось йому десятка за його труд. Він може також взяти собі все те, що двигає в мішку на плечах.

— Спасибі, пане ґрафе! — стрілець дякував, поклонившися до землі. — З вдячности виявлю пану ґрафові нашу тайну, як то в наших сторонах мисливі проганяють пех на полюванню і перемінюють його в щастя.

— Ну, ну? Я цікавий, що то за нісенітниця.

— Не нісенітниця, пане ґрафе. І не велика штука. Коли хтось, ідучи на полювання, вже виходить з хати, то якась баба або дівка, коби лиш менше як сороклітня, кидає за ним мітлу і кричить: „Добрий позір, пане стрілець!"

— Справді? Затямлю собі і це. Дуже дякую. Ми вже перед моїм заїздом. Бувайте здорові. Про завтрішнє полювання на ґемзу побалакаємо нині вечором тут в заїзді при чаші вина.

Нинішнього обіду Брада не знехтував так як вчора. Кожна страва, принесена йому кельнеркою, смакувала йому, бо був дуже голодний. Вечеру також зїв за трьох.

— Це робить рух в горах; — замітила кельнерка. — Пан ґраф мабуть добру зробили дорогу, бо на олені треба йти далеко звідси.

— Я все маю такий апетит, коли полюю на олені, — відповів мисливий. — Коли здалека побачу розсохатого, то мені вже хочеться їсти. В тім вже маю досвід, бо таке бувало у мене в галицьких Карпатах, на Буковині, на Угорщині, в Сальцбурґу... взагалі скрізь, де я полював на олені.

В заїзді було пару місцевих людей. Слухаючи, вони дивувалися, що сюди заїхав пан якийсь такий великий, що йому скрізь вільно полювати. Вдоволений, що на нього всі дивляться з таким респектом, незнайомий мисливий потрактував кожного панським циґаром. Вино щораз більше розвязувало язик Браді. Говорив без упину про вбиті ним серни, олені, дики, медведі, вовки, рисі... Розказуючи про ті подвиги, хоч з рушницею в лісі був перший раз що лиш тепер, Брада розгорячився так, що й не побачив лісничого, котрий увійшов до заїзду і сів коло нього. Аж коли лісничий голосно привитав його, Брада сконфузився і замовк.

Мовчанка не довго тревала. Зачав наново. Лісничий слухав, як то пан ґраф полював не лиш в краях Габсбурґів, але також в Росії, в Туреччині. Лісничий перебив оповідання питанням:

— Як там нині рано пішло з оленем?

— Погано, дуже погано! Виновником: баби заїзду з їх проклятим „щасть Боже!"

— Справді погано! — замітив лісничий.

— Завтра порадимо собі. Того пеха відверну від себе... мітлою. Завтра прийду сюди з ґемзою. Добраніч, пане лісничий!

Прийшов холодний, мрачний ранок. Хмари грозили дощем і снігом. Погана днина, що не віщувала успішного полювання на ґемзи. Мисливий затявся, кажучи, що нині мусить дістати ґемзу. Він не з цукру, щоби боявся троха тої мокрої дощівки. Приказав „раз-два" подати собі снідання і пішов до їдальні.

— Добрий день! — залунало хором. То привитали його дроворуби з ліса і хлопи, котрі, не знать чого, так чисельно нині в заїзді зійшлися. Коло дверей стояла довга жердка з привязаною вгорі ялинкою.

— Ага! — подумав мисливий. — То мітла, приготована на мене.

Брада дуже стурбувався, бо при тім, як за ним будуть кидати мітлою, не треба свідків. Тимчасом якийсь дідько саме тепер привів сюди таку велику громаду людей. Цілком зрезиґнувати з полювання, якось не личило. Випив дуже погану каву, взяв рушницю, торбу і вийшов. За ним висипалися всі ті, що були в заїзді. На дворі стояла ціла купа лісової челяди. Кельнерка вхопила довгу мітлу, вибігла з хати і, замахнувшися, кинула на мисливого. В тій хвилі товпа заревла:

„Щасть Боже на полюванню!"

Мітла, кинена з великою силою, вдарила „пана ґрафа" по голові. Капелюх злетів з голови. Юрба в сміх. Пан ґраф схилився, вхопив капелюх і пустився бігцем. В дверях кожної хати стояли люди, і коли Брада біг попри хату, кричали:

„Щасть Боже на полюванню!"

Брада біг далі аж до сусіднього села. Там наймив фіру і відїхав на залізницю.

(Кінець).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ЧИ ІСНУЄ УКРАЇНСЬКА НАЦІЯ?

Під таким заголовком пише до редакції „Свободи" пані Анастасія Кочан:

„Недавно вибирала я громадянські папери, та при виповнюванні формуляра сказано мені, що моя національність є „polish". Я заперечила тому і сказала їм, що абсолютно з тим не погоджуюся, бо моя національність є українська. Та проте на громадянських паперах таки вписали мені „former nationality — polish".

„Того я вже зовсім не сподівалася, бо давніше було на громадянських паперах „subject", отже те ще можна допустити, але щоб американський уряд аж так понижував наші національні почування, цього хіба не можемо пропустити мимоходом.

„Цею справою мусять занятись українські організації та громадянські клюби і порушити її у Вашингтоні. Українські професори - історики, докажіть американському урядові, що є українська нація, а українські адвокати хай також попруть цю справу.

„Здається мені, що ніхто на це не звертає уваги, а воно для свідомих одиниць дуже болюче. Виборім собі право, щоб американський уряд уважав нас націю. Не даймо топтати наших найбільших святощів — національних почувань. Одиниця сама нічого не вдіє, але в єдности сила, отже не легковажмо цеї справи. Може не лише в мене одної це болить, а є таких більше, але промовчують справу".

Про цю справу я вже писав докладно передтим, але, як видно з листа, цього ще замало. Не переповідаючи моїх довших виводів у цій справі, я обмежуся коротко до зазначення отсих фактів: 1) українські організації вже відносились до федерального уряду у Вашингтоні в справі записування української національности на громадянських паперах; 2) на їх заходи в цій справі уряд дозволив українцям записуватись українцями по національности, коли на паперах є така рубрика; 3) українське слово „нація" чи „національність" по англійськи звичайно перекладається словом „рейс", (себто: раса) і тому українці можуть записуватись як української національности в рубриці про „рейс", пишучи, що вони „оф Юкрейніен рейс"; 4) що під словом „нешенеліті" не розуміється того, що ми розуміємо під „національністю", але державну приналежність.

Отже „формер нешенеліті" не значить „давніша національність", але „давніша державна приналежність". Тому зо становища англійської мови зовсім оправдано для людини, що вирікається приналежности до польської держави, писати, що вона була „формерлі оф полиш нешенеліті".

Українці можуть домагатися від американського уряду багато річей, але чи можуть вони домагатися, щоб американський уряд зміняв розуміння слова „нешенеліті" тому, що в українській мові це слово значить щось зовсім інше, як в англійській? Чи має уряд силу змінити значення слова в англійській мові?

КЛОПОТИ З ПОЗИЧКАМИ.

Як бачимо, то, перебираючи те саме слово з тої самої мови, українці й англійці надали йому інакші значення.

Сталося це не лише з одним словом „націо". Таких слів є дуже багато. Зовсім припадково попадає мені під руки англійське слово „auditorium". Воно теж походить з латинської мови, в котрій воно мало звязок зо словом „авдіо", слухаю (вухом). В англійській мові слово „авдіторіюм" означає будинок або частину будинку, де збираються люди, що чогось слухають.

З латинської мови перебрали це саме слово й українці й зробили з нього українське слово „авдиторія". І в українській мові, як каже „Словник чужомовних слів, виразів і приповідок, що вживаються в українській мові", зложений С. Скалозубом, „авдиторія" значить: світлиця, де слухають викладів". Одначе в українській мові на цьому не кінчиться. Українська мова приняла ще для цього слова значіння, якого не приймає англійська мова. Каже словник Скалозуба, що авдиторія значить теж: „зібрання слухачів промови"; цього значіння не знайдемо в англійськім словнику.

В англійській мові на це поняття є інше слово: audience (одієнс), що походить з латинського слова „audientia", „авдієнція". Це слово принято теж до української мови, але з українській мові воно не означає збору слухачів, а послухання (наприклад в урядника, тощо). В українській мові це є одиноке значіння слова „авдієнція", тимчасом в англійській мові це саме слово має аж чотири значіння, а між ними і те, що ми називаємо „авдиторією" і те, що ми називаємо „авдієнцією".

КОНВЕНЦІЯ.

Звісна річ, що коли ми знаємо лиш одну мову, то нам легко памятати, що означають у ній присвоєні з чужих мов слова. Колиж людина знає дві мови, то цей звичай ріжних мов приймати чужі слова в ріжних значіннях викликує заколот у людей, що вживають обох мов.

Українські іміґранти в Америці вживають, наприклад, загально слова „конвенція". В них воно означає загальні збори організації. Одначе, як це слово почує українець у старому краю, він буде його зовсім інакше розуміти, якщо він його взагалі буде розуміти (бо там воно не вживається в поточній мові, як це робиться в Америці); там воно значить: міжнародня умова.

Значить, американські українці перебрали для цього слова значіння, яке це слово має в англійській мові.

ЗАПИТ.

Подібний клопіт мають американські українці зо словом „квестія".

Воно походить з латинської мови, де слово „questio" значило просто: запит. Одначе в англійській мові воно стало звичайним, буденним словом, а в українській мові задержалося родовите українське слово „запит", а слово „квестія" робить враження книжкового й уживається його властиво для означення „спірного питання".

Тому американець каже спокійно: „to question", або „to ask a question". Як американський українець скаже „я даю квестію", то люди, що мають чутке вухо на рідну мову, розуміють, що він хотів сказати, але відчувають, що він має в цій хвилі на думці англійські слова.

Слушно.

Івась мав написати задачу на тему: „Весна".

— Чому ти не написав задачі?

— Щось таке лише пережити можна!

„Розмова квітів".

Філько сидить при Ніні й Ліні. Дівчата питаються:

— Скажи, Фільку, котру ти з нас більше любиш?

— Цього не можу сказати!

— Чому?

— Бо не хочу Ліні зробити прикрости.

УКРАЇНЦІ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

НАПИСАВ

Д-р ВАСИЛЬ ГАЛИЧ

Ukrainians in the United States

By WASYL HALICH, PH. D.

СТОРІН XII+174 ЦІНА $2.50 22 ІЛЮСТРАЦІЇ.

Це наукова праця, написана англійською мовою і видана накладом друкарні Шікаґовського університету, за яку автор дістав титул доктора фільософії. Ця книжка є потрібна для американців, далі для словян в Америці, а в першу чергу придасться вона українцям, головно молодому поколінню в Америці. В тій праці оброблені такі питання: Хто є українські іміґранти й звідки вони вийшли? Чому українці іміґрували до Злучених Держав? Як вони пристосовувалися до прибраної вітчини? Як вони бралися в Америці до фармерства, бизнесу і ріжних професій? Які організації створили українці в Америці? Якою є преса української іміґрації? Яке є духове життя української іміґрації? Яка її будучність?

Ту цікаву і таку потрібну працю, яка повинна знайтися в домі кожного свідомого українського іміґранта, можна набути в книгарні „Свободи", висилаючи замовлення на таку адресу:

"SVOBODA," 81-83 GRAND ST. (P. O. BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

Степан Мусійчук.

ПОВОРОТ ДО МАМИ

Ой, паде, паде
Пожовклий листок
З дубини,
Ой, іде, іде
До матінки син
З чужини.

Ой, чого, чого
Дубовий листок
Спадає?
Ой, чого, чого
До матінки син
Вертає?

Дубовий листок
Бурі і дощі
Зігнали,
До матінки син
Біжить у журбі
Її печали.

Ой, жене його
З чужини вітрець
Буйненький,
Щоб вклонитися
Своїй матінці
Старенькій.

Ой, летить, летить
Дубовий листок
З вітрами,
Ой, шукає син
В рідній стороні
Та мами.

Ой, упав, упав
Листок до землі
Тай шепче,
Ой, знайшов, знайшов
Рідну неньку син
Тай плаче.

Ой, знайшов же він
Рідну матінку
У ямі;
Ой, нема квіток,
Ні барвіночку
На мамі.

Злі сусідоньки
Стоптали квітки,
Гріб голий;
Рідні дітоньки
І близенький рід
В неволі.

Лиш калинонька
На могилоньці
Весни жде...
Ой, коли, коли
Ввесь рід к неничці
Та прийде?

Помилка.

— Що? Він не має ані сотика?. — сказала Маруся до Галі. — Алеж ти мені розказувала, що він багатий.

— Нічого подібного! Я лиш казала, що він має більше грошей, ніж розуму.

ПОСМЕРТНА ОПОВІСТКА

Дня 5-го листопаду помер у 61-шім році життя **Іван Ваврик**, член від. 268 У. Н. Союзу в Френкфорд, Па. Покійний походив зо села Лашківці, повіт Теребовля, Галичина.. Оставив жінку і 4 дітей.

Похорон відбувся 8-го листопаду з дому жалоби в українській греко-католицькій церкві.

В. Й. П.

ТРАҐІЧНА СМЕРТЬ ПАСТУХА.

У Верхні, повіт Калуш, пас 14-літній пастух Іван Стелинський на пасовиську коня. Тому, що була ніч і Стелинський хотів спати, а не хотів стратити з очей коня, привязав собі його до руки посторонком. Нараз кінь чомусь сполошився й зачав утікати. Стелинський не зміг на час відвязати посторонка з руки й мусів кількасот метрів волiктися за конем. Від потовкання за кілька годин нещасний пастух помер.

УВАГА! ВУНСАКЕТ, Р. АЙ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ТОВАРИСТВО ЗАПОРОЗЬКА СІЧ, ВІДДІЛ 206 У. Н. СОЮЗУ

влаштовує

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В ЧЕТВЕР, ДНЯ 11-ГО ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER) 1937 РОКУ

Mechanic's Hall, 65 Main St., Woonsocket. R. I.

Початок в годині 4-тій пополудні.

Буде грати першорядна музика. :—:—: Вступ 25 центів.

На цей баль запрошуємо всі місцеві і позамісцеві Товариства, Сестрицтва і Молодечі Клюби до численної участи.

За добру і чесну забаву ручить — Уряд Тов. 258, 61

РІЗДВЯНА НІЧ

Веселе оповідання великого гумориста М. Гоголя

Безсмертний твір, що був перекладений кожною мовою. Знають про нього й ті, що читають по англійськи. Можете прочитати його українською мовою!

Ілюстрація до РІЗДВЯНОЇ НОЧІ.

Автор оповідає нібито про те, що сталося в українському селі Диканці, як чорт у саме Різдво вкрав з неба місяць. Та автор уживає цеї казки-небелиці як канви, щоб на ній вишити образ українського села; вигафтувати дивні, а всетаки звичайні події в Різдво; та намалювати небувалі, а всетаки суто українські типи, як: вередливу красуню, за котрою вганяють парубки всього села; славного коваля, котрий займався й малярством і аж у Полтаву їздив паркани малювати і котрий один тільки залицявся далі до вередливої красуні, як усі інші кинули її через її примхи; його матір, що в селі славилася відьмою (бо вміла до себе причарувати найстаточніших людей); козака-вдівця Чуба, що в нього все стояло вісім стирт хліба перед хатою і що до нього чарівниця була найпривітніша; і інших.

Щоби добути вередливу красуню, коваль нахвалюється перед парубками-колядниками, що, як вона захоче, він для неї дістане хочби такі черевики, які носить сама цариця. На чортівські підшепти красуня обіцює ковалеві: „Дістань, ковалю, царицині черевики, а тоді я вийду за тебе заміж!"

ОПОВІДАННЯ ІЛЮСТРОВАНЕ 10 ОБРАЗКАМИ

ЦІНА 20 ЦЕНТІВ.

Присилайте замовлення до книгарні СВОБОДИ

„SVOBODA", 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.

З ЖИТТЯ ПО ВІДДІЛАХ У.Н.С.

ВИНДЗОР, ОНТЕРІО, КАНАДА.

Дня 22-го жовтня ц. р. загостив до нашої громади гол. рекордовий секретар У. Н. Союзу, Д. Галичин. Про ціль його приїзду ми знали вже задалегідь, бо гол. радний У. Н. Союзу, В. Дідик, заїжджав до нас з Дітройту кілька разів, щоби приготовити організаційні збори в справі створення відділу У. Н. Союзу. Ідея У. Н. Союзу ще не поширена в Канаді, а тимсамим не легко заінтересувати людей навіть настільки, щоб вони прийшли на збори. Бо всеж таки це справа обезпечення, а обезпеченням люди звичайно не цікавляться.

Тому, коли мова про збори, на яких малося говорити про асекурацію, то скажу, що наші збори були вповні успішні. Бо, не зважаючи на те, що, як сказано, асекурація людей не цікавить, на збори прийшли 65 громадян. Були чоловіки й жінки, були старші й молодь. І коли судити по тім, з яким великим зацікавленням присутні слухали реферату гол. рек. секретаря, Д. Галичина, про У. Н. Союз і яка оживлена дискусія розвинулася опісля по рефераті, то показалося, що й збори, на яких мається говорити про асекурацію, можуть бути навіть дуже цікаві та повчальні. А були цікаві, бо довідалися ми з реферату гол. рек. секретаря У. Н. Союзу, що Союз це не тільки організація, яка дає своїм членам таке саме обезпечення, яке мають наймодерніші та найбільші асекураційні компанії, але що Союз — це також народня, громадянська й культурна установа американських українців.

Гол. рек. секретар виказав насамперед матеріяльну й бизнесову сторону У. Н. Союзу, отже представив його розвиток щодо членства, маєтку, родів обезпечення і реформ, які У. Н. Союз переходив за ввесь час свого існування. Опісля рек. секретар передав слухачам підсумок іншої сторони діяльности У. Н. Союзу, діяльности на полі культурному, політичному й національному, діяльности, яка створила такі великі духові та моральні цінності, що ними може гордитися вся американська Україна. Творячи відділи У. Н. Союзу в Канаді, канадійські українці зможуть таксамо витворити з одної сторони матеріяльні, а з другої — духові й моральні цінності, такі цінності, що матимуть тревалу й запевнену будучність. Бо тільки при помочі такої організації, як У. Н. Союз, можна мати запевнення, що наші здобутки, чи матеріяльні чи духові, зможуть устоятися та перетревати всякі кризі.

Збори тревали кілька годин, бо по рефераті рек. секретаря присутні давали ще багато ріжних запитів щодо У. Н. Союзу. Вислідом зборів було створення відділу У. Н. Союзу, до якого вписалися таки на зборах 21 членів.

Я вірю, що в короткому часі цей наш відділ здобуде більше членів та стане завязком Союзової сили на канадійському ґрунті.

Член.

Щирий.

Батько до сина:

— Чи ти їв горіхи?

Малий мовчить.

— Якщо признаєшся, не покараю тебе.

— Так, татусю.

— А чим ти їх розбивав?

— Твоїм годинником, татусю.

Практичний.

— Бабуню, ви завсіди говорите, що за зле треба добрим віддячуватись!

— Так, мій коханий!

— Ну, чи дістану від вас доляра? Я збив ваші окуляри!

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

На Лічницю і Захист для старців.

Виказ жертв, зложених на посвяченні Лічниці і Захисту для старців 10. жовтня 1937 р.

Преосвященний Константин $500; о. Павло Процько $100; архітект Петро Ґец $55; по $25: о. Ф. Тарнавський, Провидіння, Тов. „Любов" (45 від. У. Н. Союзу); А. Пашук $20; Парохія з Нюарку $16.08; по $10: Тов. Укр. Ам. Громадян, Сестр. Неп. Зач. (11 відділ Провидіння), В. Волчанський, І. Дудун, Катедральний Хор, о. Я. Дебур, Дочки України, Т. Табахарнюк, М. Нисевич; Ева Піддубчишин $6; по $5: М. Головата, О. Фостик, Т. Чемерис, о. Д. Гулин, В. Коцюбинський, д-р Е. Гарасим, о. М. Данилович, д-р В. Галан, П. Томашевський, Й. Олексяк, М. Сосновий, Бр. Серця Христового, Тов. ім. Т. Шевченка (73 від. Провидіння), Бр. св. Петра і Павла (109 від. Провидіння); Г. Лесюк $3; по $2: Н. Гарасим, Н. Бойко, Н. Солтанюк, П. Баґлай, А. Зелінка, Й. Мазепа, К. Коцюбинська, З. Кіценюк, Н. Сеник, І. Демяник, Е. Курцеба; по $1: А. Журибіда, Т. Макар, А. Яськів, Г. Каліта, І. Борисевич, В. Олійник, Гаврилюк, М. Карпчук, Т. Борим, П. Павлюк, В. Сербенюк, Г. Дацко, І. Лучків, А. Барна, Й. Шпак, О. Бабяк, Р. Карбівник, П. Рій, Е. Чопик, А. Филипець, О. Григорець, А. Козак, І. Зіль, Піскор, І. Пилипець, А. Чорненька, І. Василишин, С. Шаґала, К. Гайдучка, Ю. Куничка, М. Крилів, Т. Шпинда, М. Кінаш, Чаплинська, Сеньчук, С. Корнай, А. Зелінка, П. Труш, Р. Олексин, М. Мельник, Леськів, Диня, Шимчак, В. Волчанський, М. Малина, К. Домин, Табахарнюк, Гай, М. Каричук, М. Черкас, Й. Шпак, І. Борисевич, А. Шопа, Щепаняк, Городецький, Кучірка, Цвяк, І. Довґаньчик, Етир, Городецька, Т. Будай, Т. Каськів, Й. Шаравара, А. Березюк, С. Староста, І. Кокара, Дяківський, К. Бурдик, Вурановська, Бурмило, А. Яхван, Кучірка, Р. Олексин, Петровський, Ю. Бедґацька, М. Козак, М. Сенько, А. Похила, Т. Каськів, М. Малина, С. Староста, М. Каричук, Л. Курцеба, С. Мищь, М. Дикан, І. Венґринюк, А. Іванюк, Й. Шаварин, С. Олесь.

Шановних жертводавців, яких імена опущено, Комітет перепрошує.

За Комітет:

Степан Олесь, секр.

Володимир Дідур

український артист-маляр, що дістав нагороду Фридерика Талькота на річній виставі Товариства Американських Ґрафіків, що відбувається тепер у ґалерії Месон Франс у Центрі Ракефелера в Ню Йорку.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

АМСТЕРДАМ, Н. Й.

З весілля на інвалідів.

Дня 24 жовтня ц. р. відбулося в українській греко-католицькій церкві вінчання молодої пари — Петра Сайсика і Марії Михальчишин. Весільна забава відбулася в готелі Гарн. При добрій і веселій забаві присутні гості не забули про наших братів інвалідів і зложили на їх потребу жертву. Зложили по $1: П. Сайсик, Ю. Грицай, В. Вовнянка, П. Дворянин, Я. Якимчук 51 ц.: по 50 ц.: Р. Куріпкевич, І. Михальчишин, Б. Юркевич, Е. Барбато. Разом $6.51. Зо свята Тараса Шевченка лишилося $3.79 на бойовий фонд. Разом $10.30, котрі вислано через Обеднання на призначену ціль.

Ю. Грицай.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS

RECALLED FAR AWAY UKRAINE

Its Customs, Songs and Folk Dances Featured Celebration Yesterday of Local Society's 25th Anniversary — Banquet Attended by 300.

Twenty-fieve years ago a small group of Ukrainian young people organized a local branch of the Ukrainian National Association. Yesterday afternoon the Ukrainian hall on John street was thronged by some 300 people from this city and vicinity, who had gathered there for a banquet and celebration of the local society's silver jubilee. The large attendance attested to the growth and steady progress of an organization which has done much to promote the welfare of Ukrainian residents of the city. There are between 60 and 70 Ukrainian families in Little Falls, and the society has a membership of well over a hundred.

In addition to the large local attendance at the anniversary banquet, there were delegations present from Utica, Herkimer, St. Johnsville and Richfield Springs. The hall was colorfully decorated with the Stars and Stripes and the gold and blue Ukrainian national colors. Before the banqueters tackled the substantial repast served by the ladies of the society, Rev. Father John F. Shnurer, pastor of the Ukrainian churches in Herkimer and this city, invoked the divine blessing. Following the banquet, Mike Rusin, president of the local society, introduced Michael Franko as the toastmaster. In his opening remarks, Mr. Franko spoke of the accomplishments of the Ukrainian society. The National Association has over 30,000 members, and he remarked that it was originally organized to look after the Ukrainian immigrants to this country. In their native land most of them were farmers and they found it difficult to adjust themselves at first to the industrial life in this country, for many of them went to work in shops and mills, and it was to assist and protect them that the society was founded.

The first speaker called upon by the toastmaster was Mayor McGuire, who told of his pleasure at participating in the 25th anniversary banquet, and expressed the hope that he would be present for the 50th anniversary celebration. The mayor voiced regret over the fact that the Ukraine, which contains more than 40,000,000 people, is partitioned among four countries, but commended the Ukrainians for their fidelity in preserving their national language and customs.

Following the mayor's talk, a group of young girls sang a Ukrainian song, after which Frank Skibinski, who was the first president of the local society, gave an appropriate talk. He was followed by Recorder John J. Donovan, who spoke briefly and recounted interesting and amusing stories connected with city court. Judge Donovan urged the Ukrainians to continue the excellent cooperation they had already demonstrated, saying that only by working together could they hope to achieve results. Former Supervisor Daniel V. Reardon was also called upon and gave a short talk.

Folk Dances Presented.

A most colorful and pleasing interlude was provided by a group of Ukrainian young people who presented folk dances of their homeland. John Kopek, attired in Cossack costume, was in charge of these dances and briefly described them. The Ukrainian folk dances go back hundreds of years to the time when the Cossacks reigned in eastern Europe, he said, but only recently have they been offered in the United States. The young men and women, attired in brilliannt and striking costumes, executed the difficult dances in a manner that indicated long and painstaking practice and training, and they were enthusiastically applauded by the crowd.

The main speaker was Roman Slobodian of Jersey City, N. J., financial secretary of the national association, who spoke at length on the work, accomplishments and aims of the organization, and urged the local society to strive to increase its membership. Steve Maksymiw of Herkimer sang a couple of rollicking Ukrainian songs. Remarks were made by Nicholas Palamar, secretary of the local organization; Peter Liktey of Utica and Theodore Stryjek of this city. A short talk by Father Shnurer and a closing prayer brought the banquet activities to a close. The evening was devoted to dancing.

(**The Evening Times**, Little Falls, N. Y., October 18, 1937)

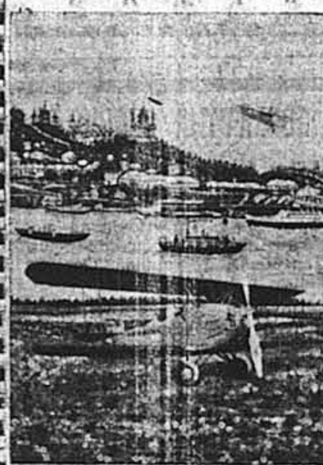
ЧИ У ВАШІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ Є ТАКІ ШКІЛЬНІ КНИЖКИ?

ЯК НЕМА, ТО ЗАМОВТЕ НА НАСТУПНИЙ ШКІЛЬНИЙ РІК У КНИГАРНІ „СВОБОДИ".

ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) М. Матвійчука — 40 ц.
(Маємо лише нове видання першої читанки М. Матвійчука з 1935 року).
ДРУГА КНИЖЕЧКА (читанка для II кляси) М. Матвійчука — 45 ц.
ТРЕТЯ КНИЖЕЧКА (читанка для III кляси) М. Матвійчука — 60 ц.
ЧЕТВЕРТА КНИЖЕЧКА (Читанка для IV кляси) М. Матвійчука — 75 ц.
ІСТОРІЯ УКРАЇНИ для дітей у чотирох частях з дуже гарними ілюстраціями М. Фартуха: КИЇВСЬКЕ КНЯЗІВСТВО; ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКА ДЕРЖАВА; КОЗАЧЧИНА; УКРАЇНА В НЕВОЛІ. Це надзвичайно добре видання для вжитку в школах і для дітей. Кожна книжка коштує 20 центів. Ціна за всі чотири книжечки разом — 75 ц.
КОРОТКА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крипякевича — 50 ц.
МАЛА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крипякевича — 15 ц.
ПОЧАТКОВА ҐЕОҐРАФІЯ з багатьома малюнками і картою, С. Рудницького — 75 ц.
МАЛИЙ КАТЕХИЗМ християнсько-католицької релігії, уложив о. І. Рудович — 35 ц.
БІБЛІЙНА ІСТОРІЯ старого і нового завіта, о. д-ра Я. Левицького — 85 ц.
БІБЛІЙНІ ОБРАЗКИ. Перші початки науки релігії, о. С. Біленького — 35 ц.
ХРИСТИЯНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА НАУКА ВІРИ в біблійних оповіданнях, о. С. Біленького — 50 ц.
РУХОВІ ЗАБАВИ. Декотрі мають пісні — 20 ц.
ВЕСЕЛА БАНДУРА, співаничок з нотами — 20 ц.
МАЛИЙ БАНДУРИСТ, збірка пісень для дітей, видання „Світ Дитини" — 25 ц.
СЕРЕДЕЧКО Й ВІНОЧОК. Вязанка святочних бажань для українських діточок: На іменини або уродини матери, батька, дідуня, бабуні, тети, стрийка, вуйка, сестри, брата, вчителя, вчительки, товаришки. Також новорічні, великодні і різдвяні побажання. Писемні привіти на Свято Матери і деклямації — 35 ц.
МАЛИЙ ДЕКЛЯМАТОР, збірка віршів до деклямацій на всякі національні й шкільні свята та обходи. Підібрав і впорядкував М. Таранько. Видання „Світ Дитини" — 25 ц.
МЕТОДИКА правописних і словесних вправ з додатками: диктати, зразки говірок, спис висловів. Практичний підручник для вчителів і кандидатів учительського звання. Д-ра К. Кисілевського. Ціна — 65 ц.
МЕТОДИЧНИЙ ПІДРУЧНИК до навчання перших початків українського письма, М. Матвійчука. Ціна — 75 ц.

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

НАЙНОВІШІ СТІННІ КАЛЄНДАРІ НА 1938 РІК

Золотоверхий Київ.

Гетьман Іван Мазепа.

Ці Календарі повинні знаходитися в кожній українській хаті. Величина календарів 15x20 в прекрасних фарбах з великим календаріюм 3⅝x15. Всі свята зазначені червоно, кожний день подає імя святого, пости зазначені рибою і на кожній карті є історичні спомини. — Всі склепарі повинні на цей рік для своїх покупців роздавати повищі календарі. — Ці календарі можна набути в кожній українській книгарні в Америці. Хто не годен дістати від свого агента, або книгаря, повищих календарів, хай пише впрост до нас на понижчу адресу. — В нас є великий склад ріжного роду календарів і святочних карток. Агенти, склепарі й інші хай пишуть по безплатний катальоґ до: 133,-

UKRAINIAN BAZAAR, 2248 Grayling Av., Ditroit, Mich.

ДОСТУПНІ В КОЖДІЙ ГОДИНІ

Нема потреби зважати на годину, бо наші услуги є доступні негайно в кождій порі дня чи ночи, бо ніхто не може передбачити, коли йому випаде якась пекуча потреба.

Памятайте також, що наші услуги є доступні для кождого в такій мірі, як і доступність щодо часу.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City — Phone: Bergen 4-5989
34 E. 25 St., Bayonne — Phone: Bayonne 3-0540

Ріжниця.

— Чого плачеш, Петрусю? — питається мама Славка, щиро співчуваючи.

— Здох мені пес.

— І тому плачеш? Мені вмерла недавно бабуня, але я цілком не плакала.

— Так, але ти не ховала її від маленької.

РЕВОЛЮЦІОНЕР ЕЛЄКТРИКИ.

Ввесь науковий світ святкував недавно 200-ну річницю уродин знаменитого італійського фізика Люіджі Ґальвані, якого відкриття, зроблене при кінці XVIII. ст., викликало правдиву революцію в теорії електричної фізики. Без перебільшення можна сказати, що радіо і телефон завдячують своє існування винаходам Ґальванія. Ґальвані, згодом професор анатомії в больонськім університеті, уродився 9. вересня 1737 р. Він присвятився медичним студіям. Коли мав 22 роки, скінчив медицину, дістав лікарський диплом і 6 літ пізніше став професором университету у родинній Больонії.

1791 р. приніс науці революційні досліди над впливом електрики на мязи. Проголошені висліди праці започаткували науку про електричний струм, названий ґальванізмом.

Так як у більшості наукових винаходів, так теж і в тому випадку було з Ґальванієм.

Одного дня професор, який мав між слухачами величезну популярність, обговорював докладно вправу, звязану з нервовою системою жаби.

Як завжди, жаба лежала на столі від електричної машини, не маючи з нею ніякої стичности. Один з учнів, братанич Ґальванія, доторкнувся зовсім припадково крайчиком ляйсету нервової системи жаби. В цій самій хвилині мязи сильно скорчилися — ці рухи були у безпосереднім звязку з викликанням електричної іскри.

Ґальвані зацікавився тим явищем і 6 літ студіював рухи жаб під пливом електрики. Його праця зацікавила А. Вольта, винахідника евдіометру, якому теж треба завдячувати такий гарний розвиток ґальванізму.

Співпраця цих двох учених дала знамениті висліди.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

КОТСВИЛ, ПА.

З представлення на політичних вязнів.

Аматорський кружок з Котсвил, Па., відіграв 24 жовтня ц. р. дуже гарну комедію під заг. „Данило Чарівник". На виставу прибуло велике число людей, що виповнили салю. Комедію відіграно знаменито, за що аматорів нагороджено рясними оплесками. У виставі брули участь: Вітошинський, пані Турчин, Поперечний, Грицький і Заплітний. Режисерував молодий, щиро український народній працівник, В. Вітошинський, котрому давав теж поміч місцевий парох о. Врублевський.

Підчас перерви тріо двох братів і сестри Ґрицьких чарували на своїх інструментах публику, за що також дістали рясні оплески. По представленні кілька старших громадян з о. Врублевським вийшли на сцену, щоб подякувати аматорам, в першій мірі їх режисерові, молодому Василеві, за його працю. Молодий Василь у відповідь на це попросив присутніх зложити дар на політичних вязнів у старому краю. Зложили по $1: о. Ю. Врублевський, А. Ґрицький, С. Поперечний, Заплітний, В. Вітошинський, Сарабун; Багатий 50 ц.; по 26 ц.: Турчин, Чернецький. Разом $7. Вислано через Обєднання на призначену ціль.

Гість.

НЮ БРИТЕН, КОНН.

З весілля на політичних вязнів.

Дня 25-го вересня ц. р. відбулося вінчання Миколи Сенця й Олени Ковальчук, які є членами Українського Червоного Хреста, 66-го відділу. Молодий провадив українські танці при українській православній церкві, а молода, фінансова секретарка 66-го відділу, скінчила курс першої помочі, була делеґаткою на 6-тий Зїзд ОДВУ в Клівленді і є активною членицею церковного хору.

Весілля відбулося в українській салі. По зложенні дарунків молодим п. Михайло Вовк попросив присутніх зложити датки на політичних вязнів. Збіркою занялися пані: Марія Вовк і Олена Япчанка. Жертвували по $1: молода пара й М. Селеман; по 50 ц.: І. Селеман, М. Присташ, Катерина Яблонська; по 25 ц.: Марія Вовк, С. Шпирка, І. Сенцьо, І. Котик, П. Платуш, Катерина Япчанка, Марія Кисіль, Ева Гаврилич, Марія Валеняк, М. Тимчишин, Анна Дязд, С. Керелейза, В. Палюх; а решта дрібними. Разом зібрано $7.15, які вже переслано до центральної управи ОДВУ.

—o—

ШІКАГО, ІЛЛ.

На визвольну боротьбу.

Жіночий відділ ОДВУ ч. 10 переслав $25 на визвольну боротьбу як дохід з імпрез, уладжений у часі пікніку, що відбувся 8-го серпня 1937.

—o—

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

На Рідну Школу.

З нагоди ювилею гром. П. Тодорчука запрошені гості зібрали $15 на Рідну Школу, які переслав О. Гіна до централі ОДВУ.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

На всіх імпрезах і весіллях „Радіова Орхестра"
М. А. СЕРБІНСЬКОГО
Обслужить і найвибагливіших.
169 AVE. A, NEW YORK CITY.
Телефон: ALgonquin 4-4952

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12. ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

МИРОН ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без ріжниці, як далеко поза Нюйорком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга щира і чесна. — Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Melrose 5-6577.

ІВАН БУНЬКО
Новий Український Ундертейкер заряджує погребами по ціні так низькій, як $150. Обслуга найкраща.
JOHN BUNKO
Licensed Uundertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified Funerals as low as $150.
Telephone: Orchard 4-8088

ТАРЗАН НА РОЗШУКАХ.

(7)

Джейн була відважна жінка. Нераз із Тарзаном вона наражалася на найбільші небезпеки. В тих небезпеках вона все заховувала притомність ума. Тому, і тепер вона слухала пільота зовсім спокійно. Пільот поглянув ще раз на неї й усміхнувся: „Ви, пані, добра спортсменка. Ви цілком не боїтеся небезпеки". Він задоволено покрутив головою.

„А що ви задумуєте тепер робити?" — запиталась пані Джейн річево. Бравн подумав хвилю і відповів: „Якби я міг у якийнебудь спосіб облекшити літак, то міг би піднестися понад хмари і бурі". Подумавши хвилю, він додав: „Ґей, той миршавий князь мусить важити щонайменше 150 фунтів. Це помоглоб". Джейн засміялась. Вона знала, що це лише жарт.

Тимчасом жінки, що були помліли, приходили поволі до себе. Тибс, хоч мав велику пошану до князів, то всетаки почав перше рятувати служницю княгині, Анету. Потім почав тицяти під ніс княгині вонючу сіль. Тимчасом князь сидів тихо і хоч бачив омління княгині, то не зробив ні одного руху, щоб їй помогти. Можливо, що її терпіння справляло йому приємність.

Кілька мінут Бравн застановлявся, що серед тих обставин найкраще зробити. По основній надумі він заговорив: „Пробуймо дістатися вниз, від хмари. Можливо, що там унизу здибаємо якесь мале місце, щоб осісти. Маленька це можливість, але попробувати мусимо". Він поглянув знов на паню Джейн і з задоволенням ствердив, що та жінка готова на все.